

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIM VAZIRLIGI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI**

YULDASHEVA TOXTA AMETOVNA

**TALABALARDA MUSTAQIL TA'LIMNI
RIVOJLANTIRISH MEXANIZMLARI**

MONOGRAFIYA

**«ZEBO PRINTS»
Toshkent – 2025**

UO'K: 37.13;37.015.31

KBK: 74.00

Y-67

T.A. Yuldasheva

Talabalarda mustaqil ta'limni rivojlantirish mexanizmlari /
Monografiya. –T.: «ZEBO PRINTS» nashriyoti, 2025. – 160 b.

Muallif:

YULDASHEVA TOXTA AMETOVNA – Chirchiq davlat pedagogika universiteti dotsenti

Taqrizchilar:

I.T. Radjabova – Chirchiq davlat pedagogika universiteti “Fakultetlararo rus tili” kafedrasi dotsenti, f.f.f.d. (PhD).

Sh.B. Bekchanova – Yangi asr universiteti pedagogika fanlari falsafa doktori

Ushbu monografiya oliy ta'lim sharoitida talabalarda o'z-o'zini mustaqil rivojlantirish motivatsiyasini shakllantirishning nazariy-metodologik asoslari, pedagogik shart-sharoitlari hamda amaliy mexanizmlarini ilmiy jihatdan yoritishga bag'ishlangan. Asarda muammo zamonaviy ta'lim paradigmasi, kompetensiyaviy yondashuv va raqamli transformatsiya jarayonlari bilan uzviy bog'liqlikda tahlil qilinib, talabaning ichki faolligi, refleksiyasi, maqsad qo'yishi, o'zini-o'zi boshqarishi va o'zini baholashi mustaqil rivojlanish motivatsiyasining tayanch omillari sifatida asoslanadi.

Monografiyada (I bob) mavzuning ijtimoiy-pedagogik zaruriyati va xalqaro tajribalar tahlil qilinadi; (II bob) esa o'z-o'zini mustaqil rivojlantirish motivatsiyasini shakllantirishda pedagogik yondashuvlarning psixologik ta'siri, jarayonni tashkil etishning didaktik xususiyatlari hamda mazmuniy komponentlari tizimlashtiriladi. Tadqiqotda o'sish tafakkuri, mahoratga yo'naltirilgan yondashuv, shaxsiy investitsiyalar yondashuvi, metakognitiv strategiyalar, raqamli ta'lim resurslari va o'qituvchining fasilitatorlik faoliyati motivatsion mexanizm sifatida talqin etiladi.

Muallif tajriba-sinov ishlari natijalarini statistik tahlil (ishonchlilik intervali, dispersiya, Student mezoni va H_1 gipotezaning tasdiqlanishi) orqali asoslab, taklif etilgan mexanizmlarning samaradorligini ko'rsatadi. Yakunda mustaqil rivojlanishga yo'naltirilgan o'quv muhitini yaratish, maqsad qo'yish va rejalashtirishni rivojlantirish, IRR (individual rivojlanish rejasi)ni joriy etish, metakognitiv strategiyalarni tizimli qo'llash, raqamli texnologiyalar orqali mustaqil o'qishni rag'batlantirish hamda talabalarni ilmiy-tadqiqot faoliyatiga jalb etishga doir amaliy tavsiyalar beriladi. Monografiya oliy ta'lim muassasalarida o'quv-uslubiy manba sifatida foydalanish uchun tavsiya etiladi.

Chirchiq davlat pedagogika universitetining Ilmiy-texnik kengashining 27-fevraldagi 8-sonli yig'ilishida nashrga ruxsat berilgan.

ISBN 978-9910-14-105-8

MUNDARIJA

KIRISH.....	4
I BOB. TALABALARDA O‘Z-O‘ZINI MUSTAQIL RIVOJLANTIRISH MOTIVATSIYASINI SHAKLLANTIRISH JARAYONINING NAZARIY ASOSLARI.....	6
1.1-§. Talabalarda o‘z-o‘zini mustaqil rivojlantirish motivatsiyasini shakllantirish – ijtimoiy pedagogik zaruriyat sifatida	6
1.2-§. Talabalarda o‘z-o‘zini mustaqil rivojlantirish motivatsiyasini shakllantirish sohasidagi tarixiy hamda xalqaro tajribalar	53
I-bob yuzasidan xulosalar	92
II BOB TALABALARDA O‘Z-O‘ZINI MUSTAQIL RIVOJLANTIRISH MOTIVATSIYASINI SHAKLLANTIRISHNING PEDAGOGIK SHART-SHAROITLARI.....	96
2.1-§. Talabalarda o‘z-o‘zini mustaqil rivojlantirish motivatsiyasini shakllantirishda pedagogik yondashuvlarning psixologik ta’siri	96
2.2-§. Talabalarda o‘z-o‘zini mustaqil rivojlantirish motivatsiyasini shakllantirish jarayonini tashkil etishning o‘ziga xos didaktik xususiyatlari	110
2.3-§. Talabalarda o‘z-o‘zini mustaqil rivojlantirish motivatsiyasini shakllantirish jarayonining mazmuni.....	124
Ikkinchi bob yuzasidan xulosalar	138
UMUMIY XULOSALAR VA TAVSIYALAR	142
TAVSIYALAR:	146
FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:	148

KIRISH

Zamonaviy ta'lim paradigmasida talabalarda o'z-o'zini mustaqil rivojlantirish motivatsiyasini shakllantirish uzluksiz ta'limning asosiy strategik vazifalaridan biri sifatida qaraladi. Ushbu mexanizmlar, avvalo, rivojlangan davlatlarning oliy ta'lim muassasalarida kompetensiyaviy yondashuv asosida amalga oshirilmoqda. Jumladan, AQSh va Yevropa Ittifoqi mamlakatlari universitetlarida (Harvard University, Stanford University, University of Oxford, University of Helsinki) talabalarining shaxsiy va kasbiy rivojlanishiga yo'naltirilgan *self-directed learning* (mustaqil ta'lim) modeli keng qo'llanilmoqda. Bu modelda talaba o'z o'quv maqsadlarini mustaqil belgilash, individual o'quv trayektoriyasini loyihalash hamda o'z faoliyatini refleksiya qilish orqali ichki motivatsiyasini rivojlantiradi.

Osiyo mamlakatlarida, xususan, Yaponiya, Janubiy Koreya va Singapur oliy ta'lim tizimida talabalarda o'zini rivojlantirish motivatsiyasini shakllantirish mexanizmlari *life-long learning* (butun umr davomida o'qish) konsepsiyasi asosida joriy etilgan. Bu mamlakatlarda universitetlar va sanoat korxonalarini hamkorligida tashkil etilgan amaliy loyihalar, startap inkubatorlar va tadqiqot laboratoriyalari orqali talabalar o'z bilimlarini real hayot muammolarini hal etishga yo'naltiradi. Natijada, o'z-o'zini rivojlantirish ehtiyoji tashqi rag'batdan ichki kasbiy motivatsiyaga aylanadi.

Yevropa oliy ta'lim makonida (Bologna jarayoni doirasida) talabalarining mustaqil rivojlanish motivatsiyasini shakllantirish *talabaga yo'naltirilgan ta'lim* (student-centered learning) tamoyili orqali ta'minlanmoqda. Germaniya, Niderlandiya va Shvetsiya universitetlarida loyiha asosida o'qitish (*project-based learning*), muammoli vaziyatlarga asoslangan o'qitish (*problem-based learning*) mexanizmlari keng qo'llaniladi. Ushbu mexanizmlar talabani passiv bilim oluvchidan faol bilim yaratuvchiga aylantirib, o'z-o'zini rivojlantirishga bo'lgan barqaror motivatsiyani shakllantiradi.

Raqamli ta'lim muhitida esa o'z-o'zini mustaqil rivojlantir-

---

ish motivatsiyasini shakllantirish mexanizmlari masofaviy va aralash ta'lim platformalari orqali amalga oshirilmoqda. Xususan, Coursera, edX, Udemy kabi global ta'lim platformalaridan AQSh, Buyuk Britaniya, Kanada va Avstraliya universitetlari o'quv jarayonida samarali foydalanmoqda. Ushbu platformalarda individual ta'lim sur'ati, moslashuvchan baholash tizimi va o'z-o'zini monitoring qilish imkoniyatlari talabalarning ichki motivatsiyasini kuchaytiradi.

O'zbekiston oliy ta'lim tizimida ham talabalarda o'z-o'zini mustaqil rivojlantirish motivatsiyasini shakllantirish mexanizmlarini joriy etish izchil amalga oshirilmoqda. Respublika oliy ta'lim muassasalarida kredit-modul tizimi, mustaqil ta'lim ulushining oshirilishi, elektron ta'lim platformalari (HEMIS, Moodle, Google Classroom)dan foydalanish orqali talabalar o'z bilimlarini mustaqil rejalashtirish va baholashga yo'naltirilmoqda. Ayniqsa, pedagogika, axborot texnologiyalari va muhandislik yo'nalishlarida mustaqil loyiha ishlari va portfolioga asoslangan baholash mexanizmlari joriy etilishi talabalarning o'z-o'zini rivojlantirishga bo'lgan ehtiyojini kuchaytirmoqda.

Ilmiy-tadqiqot faoliyatiga yo'naltirish ham talabalarda o'z-o'zini mustaqil rivojlantirish motivatsiyasini shakllantirishning muhim mexanizmi hisoblanadi. Jahon va mahalliy universitetlarda talabalarning ilmiy to'garaklar, grant loyihalari, startap tanlovlarida ishtirok etishi ularning tanqidiy fikrlash, refleksiya va o'zini baholash kompetensiyalarini rivojlantiradi. Bu jarayonlarda mentorlik va akademik murabbiylik tizimi muhim rol o'ynab, talabani doimiy o'z ustida ishlashga undaydi.

Talabalarda o'z-o'zini mustaqil rivojlantirish motivatsiyasini shakllantirish mexanizmlari jahon ta'lim amaliyotida kompetensiyaviy, talabaga yo'naltirilgan, raqamli va ilmiy-tadqiqotga asoslangan yondashuvlar orqali amalga oshirilmoqda. Ushbu mexanizmlarning O'zbekiston oliy ta'lim tizimida izchil joriy etilishi talabalarning kasbiy yetukligi, raqobatbardoshligi va uzluksiz o'zini rivojlantirishga tayyorligini ta'minlashga xizmat qiladi.

I BOB. TALABALARDA O‘Z-O‘ZINI MUSTAQIL RIVOJLANTIRISH MOTIVATSIYASINI SHAKLLANTIRISH JARAYONINING NAZARIY ASOSLARI

1.1-§. Talabalarda o‘z-o‘zini mustaqil rivojlantirish motivatsiyasini shakllantirish – ijtimoiy pedagogik zaruriyat sifatida

Mustaqil o‘z-o‘zini rivojlantirish insonning hayoti davomida shaxsiy fazilatlarini doimiy, mustaqil ravishda oshirishni anglatadi. O‘z-o‘zini rivojlantirish uzluksiz ta‘lim turi sifatida butun dunyo bo‘ylab o‘qituvchilar orasida tez-tez uchraydigan mavzu bo‘lib kelgan, ammo ijtimoiy pedagogika kontekstida hali ham o‘rganilmagan.

Motivatsiya deganda mustaqil o‘z-o‘zini rivojlantirishning asosiy kuchi yoki boshqaruvchi kuchi tushuniladi.

Motivatsiya - bu shaxsning o‘z-o‘zini rivojlantirish faoliyati bilan mustaqil va ataylab shug‘ullanishga bo‘lgan ichki tayyorgarligi, ularning shaxsiy o‘sishi uchun ushbu faoliyatning muhimligini anglashdir. Barcha yoshdagi talabalar mustaqil o‘z-o‘zini rivojlantirish uchun motivatsiyani kuchaytirishi yoki zaiflashtirishi mumkin bo‘lgan tashqi ta’sirlarga duchor bo‘ladi. Shuning uchun mustaqil o‘z-o‘zini rivojlantirish uchun motivatsiyani shakllantirish va rivojlantirishga alohida e‘tibor berilishi kerak.

Talabalarda o‘z-o‘zini mustaqil rivojlantirish motivatsiyasi – zamonaviy oliy ta‘lim tizimining asosiy pedagogik maqsadlaridan biridir. Mustaqil rivojlanish motivatsiyasi talabaning kasbga bo‘lgan munosabatini shakllantiradi, unda professional izlanish, mustaqil fikrlash, kreativ yondashuv va o‘z ustida ishlashga bo‘lgan ichki ehtiyojni kuchaytiradi. Mazkur jarayon shaxsning intellektual salohiyati, kasbiy kompetensiyalari, ijodiy fikrlashi va o‘quv faoliyatidagi faolligini belgilovchi yetakchi omil sifatida namoyon bo‘ladi. Mustaqil bilim olish jarayonida talaba o‘zining qiziqishlari, tashabbuslari va ehti-

---

yojlariga asoslangan holda bilimlarni izlaydi, o'zlashtiradi va amaliyotga tatbiq etadi. Bu jarayon talabaning shaxsiy pozitsiyasini, ta'limga bo'lgan munosabatini va o'quv faoliyatidagi mas'uliyatini oshiradi.

Talabalarda o'z-o'zini mustaqil rivojlantirish motivatsiyasini shakllantirish mexanizmlari bo'yicha mamlakatimiz olimlaridan Sh.B. Bekchonova motivatsiyani talabaning shaxsiy rivojlantirish ehtiyojiga asoslangan ichki psixologik kuch sifatida talqin qilib, ta'lim jarayonida shaxsga yo'naltirilgan yondashuv orqali mustaqil fikrlash va o'z-o'zini rivojlantirish motivlarini kuchaytirish g'oyasini ilgari suradi; Sh. Mardonov motivatsiyani o'quv jarayonida muammoli vaziyatlar, kreativ topshiriqlar va hamkorlikda o'qitish orqali faollashtirish zarurligini asoslaydi; R. Safarova o'quvchi qiziqishlari va emotsional holatini hisobga olgan holda motivatsiyani psixologik qo'llab-quvvatlash, individual yondashuv va reflektiv metodlar orqali shakllantirishni taklif qiladi; X. Ibragimov motivatsiyani talabaning maqsadga yo'naltirilgan faoliyatini belgilovchi bosh omil sifatida ko'rib, topshiriqlar mazmuni va baholashning rivojlantiruvchi funksiyasini motivatsiya poydevori sifatida ta'riflaydi; R.X. Djurayev ta'limni insonparvarlik tamoyili asosida qurish — hurmat, ishonch, hamkorlik va erkin fikrlash muhitini yaratish motivatsiyaning barqaror o'sishiga olib kelishini ko'rsatadi; S.F. Ashurova motivatsiyani o'quv faoliyati samaradorligini belgilovchi markaziy psixologik omil sifatida ko'rib, mustaqil ta'lim, ijodiy faoliyat va talabaning o'zini anglash darajasini oshiruvchi usullarni asosiy vosita deb belgilaydi; U.Sh. Begimqulov motivatsiyani raqamli ta'lim muhitida interaktiv texnologiyalar, AKT vositalari, multimediali topshiriqlar va virtual ta'lim platformalari orqali kuchaytirish mumkinligini ilmiy asoslaydi; N. Voxidova motivatsiyani ta'lim samaradorligini belgilovchi strategik jarayon deb ko'rib, talabalarining maqsadlari, ehtiyojlari va reflektiv faoliyatini inobatga olgan didaktik yondashuvlar orqali barqaror motivatsiya shakllanishini ta'kidlaydi; F.I. Xaydarov esa motivatsiyani o'qituvchi-talaba muloqoti sifati, shaxsga yo'naltirilgan ta'lim, interfaol metodlar va o'quvchi-

---

ning o'zini subyekt sifatida anglash darajasi orqali shakllanadigan murakkab psixologik tizim sifatida talqin qiladi.

O. Musurmonova va boshqalarning pedagogika sohasidagi o'quv qo'llanmalarida – o'qitish va tarbiyadagi muhim omil ekanligini va o'quvchilarning faoliyatini shakllantirishda ichki va tashqi rag'batlarning o'rni haqida yozadi. To'liq matndagi aniq bo'lim motivatsiyaga bag'ishlangan. Muallif o'quv jarayonida motivatsiyaning o'rni va ichki/tashqi rag'batlarning o'quv faoliyatiga ta'siri haqida nazariy-asosiy tushuntirish beradi¹

O. Jamolidinovaning ilmiy ishlarida pedagogika/psixologiya konferensiya materiallari va o'quv-uslubiy to'plamlarida muallif yoki muharrir sifatida ko'rinadi. Ular bilan bog'liq ishlarda “motivatsiya”, “kasbiy tayyorgarlik”, “talabalar motivatsiyasi” kabi masalalar tilga olingan. U pedagogik kompetensiyalar va kasbiy tayyorgarlik kontekstida motivatsiyani — o'quvchilarning qiziqishi va faoliyatga yo'naltirilishini belgilovchi omil sifatida tahlil qiladi².

F. I. Xaydarov ta'lim jarayonida motivatsiyani shaxsning bilishga qiziqishi, ehtiyojlari, maqsadlari va kasbiy rivojlanish intilishlaridan kelib chiqadigan psixologik harakatlantiruvchi kuch sifatida izohlaydi. Uning fikricha, haqiqiy motivatsiya tashqi rag'bat bilan emas, balki o'qituvchi tomonidan yaratilgan intellektual muhit, topshiriqlarning mazmuniy ahamiyati, o'quv jarayonining shaxsga yo'naltirilganligi va talabaning o'zini subyekt sifatida his qilishi orqali shakllanadi. Xaydarov nazariyasida ta'limning muvaffaqiyati o'qituvchining individual yondashuvi, talabalar qiziqishlarini o'rganish, ularni fikrlashga undaydigan muammoli vaziyatlarni yaratish, mustaqil qaror qabul qilishga yo'naltirilgan metodlarni qo'llash va baholashning adolatli hamda rivojlantiruvchi xarakterga ega bo'lishiga bevosita bog'liq. U motivatsiyani faqat “o'qishga undovchi omil” deb emas, balki ta'limning mazmuni, metodlari va psixo-peda-

---

¹ Musurmonova, O. (2020). Umumiy pedagogika (II qism). Toshkent: Innovatsiya-Ziyo. (PDF). (tiu-edu.uz)

² Jamolidinova, O. (tahr.). (2024). [Konferensiya/ma'ruza to'plami]. (PDF). (cdn.tiame.uz)

---

gogik sharoitlar bilan chambarchas bog‘liq bo‘lgan murakkab tizim sifatida talqin qiladi. Xaydarovning ta’kidlashicha, agar dars jarayonida talaba o‘zini muhim subyekt sifatida his qilsa, o‘z fikrini xavfsiz va erkin bildira olsa, mustaqil izlansa va o‘z natijasining qiymatini anglab yetsa — mana shunday ichki motivatsiya eng barqaror va samarali shakllanadi. Shuning uchun olim motivatsiyani talabaning intellektual faolligi, maqsadga intilishi, ijobiy o‘quv kayfiyati va o‘z-o‘zini rivojlantirish qobiliyatining asosiy ildizi sifatida ko‘radi. F.I.Xaydarov va boshqa haydarovlarning ba’zilari sport, psixologiya yoki pedagogika sohasida motiv bilan bog‘liq ishlarni chiqarishgan. Ulaning o‘quv qo‘llanmalari va maqolalarida motivatsiya tushunchasi va uning pedagogik roli umumiy ravishda muhokama qilingan¹.

Sh.Pozilovaning nomi professional ta’lim va pedagog kadrlarni baholashga oid to‘plamlarida “Professional ta’lim muassasalarida pedagog kadrlarni kasbiy kreativligini baholash bosqichlari” kabi ishlar yoritiladi. Ushbu ishlarda kasbiy motivatsiya va kreativlikni rag‘batlantirish mavzulari ham tilga olinadi. Uning asarlarida pedagoglarning kasbiy kreativligini shakllantirish va baholash kontekstida motivatsiyaning roli muhokama qilinadi².

N. Voxidova o‘quv jarayonida motivatsiyani — talabaning ichki ehtiyojlari, bilishga chanqoqligi, shaxsiy maqsadlari va kasbiy-intellektual o‘sishtagi bilan uzviy bog‘liq bo‘lgan psixologik–pedagogik mexanizm deb biladi. U pedagogika nazariyasi va tarixi sohasidagi asarlarida ta’kidlaydiki, motivatsiya shunchaki tashqi rag‘bat yoki baho emas — balki ta’lim jarayonining markaziy elementi bo‘lib, ta’lim mazmuni, metodlari, didaktik yondashuvlar, o‘qituvchining psixologik uslubi va talabaning shaxsiy holatiga moslashuvchanlik kabi omillar orqali shakllanadi. Voxidova nazariyasida samarali motivatsiya uchun: shaxsga yo‘naltirilgan, hurmatga asoslangan ta’lim muhitini yaratish; o‘quvchilarning qiziqishlari, ehtiyojlari va

---

¹ Xaydarov F.I., Xalilova N.I. Umumiy psixologiya. – T.: TDPU, 2010.

² Pozilova, Sh. Professional ta’lim muassasalarida pedagog kadrlarni kasbiy kreativligini baholash bosqichlari. (Uniwork)

---

salohiyatini inobatga olgan dars tuzilmasini shakllantirish; o'z-o'zini baholash, refleksiya va ijodiy faoliyatga yo'naltirilgan topshiriqlarni qo'llash; va o'qituvchi bilan talabalar o'rtasida samarali psixo-pedagogik aloqani yo'lga qo'yish zarurligi ko'rsatiladi. Unga ko'ra, motivatsiya — doimiy ravishda rivojlanadigan dinamik holat, shuning uchun ta'lim jarayonida uni rag'batlantirish va qo'llab-quvvatlash tizimini muntazam joriy etish zarur. Voxidovanning yondashuvi motivatsiyani faqat natija (baholar, diplom, daraja) emas, balki talabaning shaxsiy va kasbiy kamoloti, izlanish ruhiyati, ijodiy salohiyati va mustaqil o'qish intilishlari asosida shakllanadigan ichki psixologik jarayon sifatida ko'radi. Shunday qilib, N. Voxidova konsepsiyasida motivatsiya — ta'limning samaradorligi va sifatini belgilovchi strategik psixologik asos bo'lib, ta'lim jarayoni, pedagogik dizayn, o'qituvchi-talaba munosabati va shaxsiy rivojlanishning uyg'un integratsiyasini talab etadi. N.Voxidovanning pedagogika nazariyasi va tarixi bo'yicha ishlari qayd etilgan. Bu nashrlarda tarbiyaviy texnologiyalar, pedagogika nazariyasi va motivatsiya elementlari haqida bo'limlar mavjud¹.

U.Sh.Begimkulov o'z ilmiy-pedagogik qarashlarida motivatsiyani zamonaviy ta'lim jarayonining strategik omili, raqamli pedagogika sharoitida talabaning bilish faoliyatini faollashtiruvchi markaziy psixologik mexanizm sifatida talqin qiladi. Unga ko'ra, ta'limda yuqori motivatsiya talabaning raqamli kompetensiyasi, mustaqil ishlash ko'nikmalari, ijodiy izlanish va tanqidiy fikrlash qobiliyatini shakllantirishning bosh shartidir. Begimkulov ichki motivatsiya — qiziqish, bilishga ehtiyoj, o'zini rivojlantirishga intilish va kasbiy o'sishga bo'lgan shaxsiy maqsadlar — tashqi rag'batlarga nisbatan ancha barqaror va samarador ekanini ilmiy asoslaydi. U zamonaviy o'qitishning asosiy vazifalaridan biri sifatida motivatsion ta'lim muhiti yaratishni ko'rsatadi: bunda o'qituvchi raqamli texnologiyalar, multimedia vositalari, interaktiv metodlar, masofaviy o'qitish platformalari, hamkorlik asosidagi topshiriqlar va amaliy-proektiv yondashuv

---

¹ Voxidova, N. Pedagogika nazariyasi va tarixi. (urspi.uz)

INTELLEKTUAL KOMPETENSIYALARNING RIVOJLANTIRISHNING TARKIBIY QISMLARI. In E Conference Zone (pp. 27-30).

29. Gafurdjan, Z. (2024). INFLATION AND ITS EFFECTS ON CONSUMER BEHAVIOR AND ECONOMIC POLICIES. QO'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI, 10, 3-6.

30. Parpiyev Odil Olimovich. (2023). MAKTABGA TAYYORLASHNING ILMIY PEDAGOGIK ASOSLARI. QO'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI, 1(1), 876-881. <https://doi.org/10.54613/ku.v1i1.748>

31. Parpiyev Odiljon Olimovich. (2023). RIVOJLANISH VO-SITASI SIFATIDA TRIZ TEXNOLOGIYASINING XUSUSIYATLARI . ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ, 24(1), 17-20. Retrieved from <https://www.newjournal.org/index.php/01/article/view/7877>

32. Parpiyev, O., & Pozilov, H. (2023, June). BOSH-LANG'ICH TA'LIMDA TOPISHMOQLARNING AHAMIYATI. In Конференция: Союз Науки и Образования (Vol. 5, No. 2, pp. 63-74).

33. Xasanovich, M. T., & Abdullayevna, S. G. (2024). PSIXOLOGIIYA TA'LIMOTIDA TANQIDIY FIKRLASH KO'NIKMALARINI RIVOJLANTIRISH: STRATEGIYALAR VA MUAMMOLAR. Ustozlar uchun, 56(2), 147-151.

34. Xayitov, J. (2023). TALABALARDA KREATIVLIK SIFATLARNING RIVOJLANGANLIK DARAJASINI TASHXISLOVCHI METODLAR. Евразийский журнал социальных наук, философии и культуры, 3(1 Part 2), 147-153.

35. Mamatkozimovich, A. F., Baxriddin o'g'li, E. O., & Firdavsiy O'tkir o'g, A. (2021, October). Yoshlarni O'z-O'zini Boshqarishning Psixologik Mexanizmini Shakllantirish. In " ONLINE-CONFERENCES" PLATFORM (pp. 164-167).

36. Togonova, S. (2023). GLOBALLASHUV JARAYONIDA TALABALARDA KOGNITIV KOMPETENTLIKNI RIVOJLANTIRISHNING PSIXOLOGIK JIXATLARI. Евразийский журнал социальных наук, философии и культуры, 3(12), 32-35.

37. Ergashevna, A. M. (2023). TALABALARNING KASBIY KOMPETENSIASINI VA TA'LIM TRAEKTORIYASINI MUSTAQIL

RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARI. Scientific Impulse, 1(9), 1360-1364.

38. Abdullayevna, X. F. (2024). TALABALARNING NAZARIY BILIMLARINI ISHLAB CHIKARISH BILAN INTEGRATSIALASHDA AMALIY KOMPITENSIYASINI RIVOJLANTIRISH. Uzbek Scholar Journal, 25, 28-30.

39. Abdinasir o'g'li, Q. A. (2022, March). TALABALARDA INTELLEKTUAL KOMPETENTSIYALARNING RIVOJLANTIRISHNING TARKIBIY QISMLARI. In E Conference Zone (pp. 27-30).

40. Nargiza, V. (2023). TARBIYA JARAYONIDA OILA MAHALLA HAMDA TA'LIM MUASSASALARINING O'ZARO HMKORLIGI. QO 'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI, 637-639.

41. Raxmatovna, J. R. A., & Athambojevna, V. N. (2023). BOSHLANG'ICH SINFLARDA INTEGRATSIYALASHGAN DARS BERISHNING ZAMONAVIY METODLARI. QO 'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI, 651-652.

42. Dilnura, M., & Nargiza, V. (2023). BUYUK AJDODLARIMIZ MEROSI TARBIYADA KO'MAKCHI. QO 'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI, 562-563.

43. Asilova, S. X. (2023). O 'QUVCHILARNI KASB-HUNARGA YO'NALTIRISHNING PEDAGOGIK-PSIXOLOGIK MEXANIZMLARI.

44. Alijon, M., Rahmonjon, A., & Asilova, S. (2023). TA'LIM JARAYONIDA ISH STRESSI BILAN BOG'LIQ MUAMMOLARGA PSIXOLOGIK YECHIM. QO 'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI, 854-860.

45. Erkinjonova, G. (2023). ETNIK-MADANIY TARBIY-BOLA SAXSINI KAMOL TOPTIRUVCHI VOSITA. FORMATION OF PSYCHOLOGY AND PEDAGOGY AS INTERDISCIPLINARY SCIENCES, 2(24), 383-386.

46. Erkinjonova, G. F. Q. (2021). BOLALAR KITOBXONLIGINI RIVOJLANTIRISHDA OILANING ORNI. Scientific progress, 2(2), 339-343.

47. Abduxalimovna, O. S., & Muhsinjon o'g'li, M. M. (2023). XALQ O 'YINLARI ORQALI TARBIYALANUVCHILARDA JISMONIY BARKAMOLLIKNI TARBIYALASH. QO 'QON UNIVERSI-

---

TETI XABARNOMASI, 868-870.

48. Muhsinjon o'g'li, M. M. (2023). MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTIDA ZAMONAVIY INNOVATSION FAOLIYAT. QO 'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI, 559-561.

49. Madinabonu Shuxratjon qizi, & Esonaliyeva Guluzra Komiljonova. (2023). INSON QADRI VA BARKAMOL AVLOD SHAKLLANISHIDA PEDAGOGIKANING O'RNI. QO'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI, 1(1), 788-789. <https://doi.org/10.54613/ku.v1i1.717>

50. Komiljonova, G. N. qizi. (2023). FANLARARO BOG'LANISH ASOSIDA BOSHLANG'ICH TA'LIMNI AMALGA OSHIRISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI. Educational Research in Universal Sciences, 2(12), 198-201. Retrieved from <http://erus.uz/index.php/er/article/view/5505>

51. Diyoraxon, S., & Komiljonova, G. (2023). BOSHLANG'ICH TA'LIMDA CHET EL O 'QUVCHILARINI BAHOLASH MEZONI VA SAMARALI TAQDIRLASH. QO 'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI, 783-785.

52. Toxirjon, U. (2024). PEDAGOGIKA VA PSIXOLOGIYA O'RTASIDAGI O'ZARO TA'SIRNI O'RGANISH. Integration of Economy and Education in the 21st century, 2(2), 22-27.

53. Toxirjon, U. (2024). BOSHLANG'ICH SINFLARDA O 'QISHNI YETKAZIB OLISHGA QIYNALAYOTGAN O 'QUVCHILAR BILAN ISHLASHDA INTERFAOL USULLARDAN FOYDALANISH. Integration of Economy and Education in the 21st century, 2(2), 9-13.

54. Ergashevna, A. M. (2023). TALABALARNING KASBIY KOMPETENTSIASINI VA TA'LIM TRAEKTORIYASINI MUSTAQIL RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARI. Scientific Impulse, 1(9), 1360-1364.

55. Abdullayevna, X. F. (2024). TALABALARNING NAZARIY BILIMLARINI ISHLAB CHIKARISH BILAN INTEGRATSIALASHDA AMALIY KOMPITENSIYASINI RIVOJLANTIRISH. Uzbek Scholar Journal, 25, 28-30.

56. Abdinasir o'g'li, Q. A. (2022, March). TALABALARDA INTELLEKTUAL KOMPETENTSIYALARNING RIVOJLANTIRISH-

---

NING TARKIBIY QISMLARI. In E Conference Zone (pp. 27-30).

57. Nargiza, V. (2023). TARBIYA JARAYONIDA OILA MAHALLA HAMDA TA'LIM MUASSASALARINING O'ZARO HMKORLIGI. QO 'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI, 637-639.

58. Raxmatovna, J. R. A., & Athambojevna, V. N. (2023). BOSHLANG'ICH SINFLARDA INTEGRATSIYALASHGAN DARS BERISHNING ZAMONAVIY METODLARI. QO 'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI, 651-652.

59. Ganiyeva, Muborak. "“Шахс ва жамият” ўқув фанида таълим сифатини оширишнинг муҳим масалалари (Ўрта махсус, касб-хунар таълими муассасалари мисолида).” Архив научных исследований (2020).

60. Ganiyeva, M. (2020). “Шахс ва жамият” ўқув фанида таълим сифатини оширишнинг муҳим масалалари (Ўрта махсус, касб-хунар таълими муассасалари мисолида). Архив научных исследований.

61. Ganiyeva, Muborak. “Тарихий-маданий туризм ва уни ривожлантириш истиқболлари.” Архив научных исследований (2020).

62. Ganiyeva, M. (2020). Тарихий-маданий туризм ва уни ривожлантириш истиқболлари. Архив научных исследований.

63. Nigoraxon, A., & Mohlaroy, A. (2024). BOSHLANG'ICH TA'LIMDA O'QUVCHILAR IJODIY FOALIYATINI TASHKIL ETISH TEXNOLOGIYASI. Yosh Tadqiqotchi Jurnal, 3(1), 83-87.

64. Nigoraxon, Abduraxmonova, and Alijonova Mohlaroy. “BOSHLANG'ICH TA'LIMDA O'QUVCHILAR IJODIY FOALIYATINI TASHKIL ETISH TEXNOLOGIYASI.” Yosh Tadqiqotchi Jurnal 3.1 (2024): 83-87.

65. Bohodirovna, S. G., & Usmanova, H. (2022, January). MODEL OF INNOVATIVE STRATEGY ON THE BASIS OF VARIATIVE APPROACH TO PRESCHOOL EDUCATION. In Conference Zone (pp. 197-199).

66. Bohodirovna, Sanginova Gulnoza, and H. Usmanova. “MODEL OF INNOVATIVE STRATEGY ON THE BASIS OF VARIATIVE APPROACH TO PRESCHOOL EDUCATION.” Conference

---

Zone. 2022.

67. Сангинова Г.Б. (2023). ЗНАЧЕНИЕ И МЕСТО НОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В СИСТЕМЕ ДОШКОЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ. Экономика и социум, (4-1 (107)), 840-846.

68. Сангинова Г.Б.. “ЗНАЧЕНИЕ И МЕСТО НОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В СИСТЕМЕ ДОШКОЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ” Экономика и социум, по. 4-1 (107), 2023, pp. 840-846.

69. Soxobjonovich, Olimov Saydullo. “TALABALARDA BOSHQARUV FAOLIYATINING PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI VA ISTIQBOLLARI.” Analysis of International Sciences 2.2 (2024): 51-57.

70. Soxobjonovich, O. S. (2024). FAVQULOTDA VAZIYATLARDA FUQAROLARNI BOSHQARISH VA BIRINCHI PSIXOLIGIK YORDAM. Analysis of International Sciences, 2(1), 111-115.

71. Maxkamova, M., Khalmamatova, L., Aripova, N., & Turdibekova, R. (2023). PROBLEMS OF TEACHING UZBEK LANGUAGE IN RUSSIAN GROUPS OF NONPHILOLOGICAL HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS. Science and innovation, 2(B1), 379-381.

72. Siddikov, B. S., & Mahkamova, M. B. (2022). WAYS TO DEVELOP THE PROFESSIONAL QUALITIES OF FUTURE TEACHERS. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 2(11), 966-972.

73. Ашурова Г.О. Совершенствование современного дошкольного образования // Актуальные научные исследования в современном мире. 2018. №1 1-7 (43). С. 27- 30

74. Ashurova G.O. Sovershenstvovanie sovremennogo doshkol'nogo obrazovaniya // Aktualnye nauchnye issledovaniya v sovremennom mire. 2018. №1 1-7 (43). S. 27 – 30

75. Сангинова Г.Б. (2023). ЗНАЧЕНИЕ И МЕСТО НОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В СИСТЕМЕ ДОШКОЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ. Экономика и социум, (4-1 (107)), 840-846.

76. Сангинова Г.Б.. “ЗНАЧЕНИЕ И МЕСТО НОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В СИСТЕМЕ ДОШКОЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ” Экономика и социум, по. 4-1 (107), 2023, pp. 840-846.

---

77. Soxobjonovich, Olimov Saydullo. "TALABALARDA BOSHQARUV FAOLIYATINING PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI VA ISTIQBOLLARI." *Analysis of International Sciences* 2.2 (2024): 51-57.

78. Soxobjonovich, O. S. (2024). FAVQULOTDA VAZIYATLARDA FUQAROLARNI BOSHQARISH VA BIRINCHI PSIXOLOGIK YORDAM. *Analysis of International Sciences*, 2(1), 111-115.

79. Olimov, S. S. (2023). BOSHQARUV MUAMMOSINI O'RGANISHNING ZAMONAVIY TALABLARI. *Educational Research in Universal Sciences*, 2(12), 245-248. Retrieved from <http://erus.uz/index.php/er/article/view/5514>

80. Otto, M., & Thornton, J. (2023). FANLARARO BOG'LANISHLAR ASOSIDA TALABALARNI BILIM VA KO'NIKALARINI RIVOJLANTIRISH. *QO 'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 9, 187-192.

81. Oyjamol, R. (2023). BOSHLANG'ICH SINIF TALABALARINING O'QISH SAVODXONLIGINI BAHOLOVCHI PIRLS XALQARO TADDIQOTI. *QO 'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 603-605.

82. Makhkamova, M. (2023). DEVELOPMENT OF INTELLECTUAL SPEECH IN ADOLESCENCE. *TEACHER OF KOKON STATE PEDAGOGICAL INSTITUTE. Development and innovations in science*, 2(12), 33-36.

83. Ашурова Г.О. Совершенствование современного дошкольного образования // *Актуальные научные исследования в современном мире*. 2018. №1 1-7 (43). С. 27- 30

84. Ashurova G.O. Sovershenstvovanie sovremennogo doshkol'nogo obrazovaniya // *Aktualnye nauchnye issledovaniya v sovremennom mire*. 2018. №1 1-7 (43). С. 27 – 30

85. Ойбарчин Махмудова, . (2022). ПРОБЛЕМЫ ОБУЧЕНИЯ ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНИКОВ ИЗОБРАЗИТЕЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ. *СОВРЕМЕННЫЙ НАУЧНО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ* , 3 (01), 17-21. <https://doi.org/10.37547/pedagogics-crjp-03-01-03>

86. Махмудова Ойбарчин Ахадовна и Тешабаева Саодат

Эркиновна. (2022). ОСНОВНЫЕ ПРОБЛЕМЫ В ОРГАНИЗАЦИИ ОБРАЗОВАТЕЛЬНО-ВОСПИТАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА В ДОШКОЛЬНЫХ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ОРГАНИЗАЦИЯХ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН. Международный журнал междисциплинарных исследований EPRA (IJMR) , 8 (2), 127–130. Получено <https://www.eprajournals.net/index.php/IJMR/article/view/92>.

87. Ойбарчин Махмудова. (2022). Мактабгача Ёшдаги Болаларнинг Нутқий Вазифаларни Таълимий Тарбиявий Аҳамияти Ва Уларни Амалга Ошириш Йўллари. Конференц-зона, 78–81. Получено с <https://www.conferencezone.org/index.php/cz/article/view/714>.

88. Abdullaxo'jayev, A. J. (2024). IS'HOQXON TO'RA IBRAT FAOLIYATIGA IJTIMOIIY-FALSAFIY NAZAR. Interpretation and researches.

89. Isaxo'ja, A. J. A. J. (2023). IS'HOQXON TO'RA IBRAT-MILLIY UYG'ONISH DAVRINING YETUK VAKILI. Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi, 11(8), 46-48.

90. Исақова, З., & Абдуллахўжаев, А. (2023). ИСҲОҚХОН ТЎРА ИБРАТ-МИЛЛИЙ ТАФАККУР МЕЪМОРИ. IQRO INDEXING, 1(1), 41-71.

91. Raximjonovna, U. N. (2023). O 'SMIR YOSHIDAGI O 'QU-VCHILARDA "TARBIYA" FANINI O 'QITISH ORQALI MUSTAQIL FIKRLASHGA O 'RGATISH. Finland International Scientific Journal of Education, Social Science & Humanities, 11(6), 232-237.

92. Raximjonovna, U. N. (2023). O 'SMIR YOSHIDAGI O 'QU-VCHILARDA "TARBIYA" FANINI O 'QITISH ORQALI MUSTAQIL FIKRLASHGA O 'RGATISH. Finland International Scientific Journal of Education, Social Science & Humanities, 11(6), 232-237.

YULDASHEVA TOXTA AMETOVNA

**TALABALARDA MUSTAQIL TA'LIMNI
RIVOJLANTIRISH MEXANIZMLARI**

MONOGRAFIYA

Muharrir: X. Tahirov

Texnik muharrir: S. Meliqo'ziyeva

Musahhih: M. Yunusova

Sahifalovchi: A. Muxammad

Nashr. lits № 2244. 25.08.2020 y.
Bosishga ruxsat etildi 05.11.2025.
Bichimi 60x84 1/16. Ofset qog'ozi.
"Times New Roman" garniturası.
Hisob-nashr tabogi. 10.
Adadi 100 dona. Buyurtma № 110.

«ZEBO PRINTS» MChJ bosmaxonasida chop etildi.

**Nashriyot tel. raqami +998 (97) 017-01-01
+998 (94) 673-66-56**